
קבצי הערות התמימים ואנ"ש ללקו"ש חלק ט"ז שיחה א' לפרשת תרומה

סעיף א (הערה 2)

א. מה צורך יש בב' הפסוקים, הרי לאחר שלה' הערץ ומלואה מובן שאינו צריך לכלום 2

סעיף ה

ב. לכאורה עצ"ע בנוגע הפסוק קדש לי כל בכור, שהוא ג"כ הרמה לה'? 3

סעיף ז

ג. עפ"י יובן המבואר בהתוועדות דש"פ תרומה תשד"מ 4

כללות השיחה

ד. פירושים שונים ברש"י ד"ה ויקחו לי תרומה 5

א.

קובץ הערות וביאורים אהלי תורה גליון עט (תשמ"א)

ד. בלקו"ש חט"ז פ' תרומה (א) כתב שם כ"ק אד"ש על מ"ש רש"י בתחילת פ' תרומה בד"ה ויקחו לי. מפרש רש"י "לי לשמי והקשה שם מה הי' קשה שרש"י כתב לי לשמי. ואמר שהפי' הפשוט מיקחו לי הוא שתתן לי דהיינו להקב"ה, ומבאר שם דאין יכולים לומר דזה קאי כלפי הקב"ה מצד ב' טעמים: הא' הוא לפי שאין שייך לומר שיתן לי כמו שאמר לה' הארץ ומלואה, דאין צריך לשום דבר כמו שאמר אם ארעב לא אומר לך, (כאמור בהע' 2 שזה שני ענינים שאין שייך שיתנו לו, ושאיין צריך לשום דבר לפיכך הביא ב' הפסוקים).

ולכאוף צ"ל דהרי אם הי' כותב רק הפסוק הראשון, (לה' הארץ ומלואה) הי' יודעים שני הענינים גם שאין צריך לשום דבר לפי שלה' הארץ ומלואה, כמ"ש בסוף הפסוק (תהלים נ, יב, אם ארעב לא אומר לך כי לי תבל ומלואה, שכל הטעם שאם ארעב הוא כי לי תבל ומלואה, כפירוש המלבי"ם ועוד.

והמשיך שם בהשיחה טעם שני שאין יכולים לומר הוא שנותן לי לפי שהמילה ויקחו לי משמע שיש שייכות להדבר וזה שייך רק בדבר גשמי משא"כ הקב"ה שאין לו גוף ואין לו שם דמות וצורה וכו', וצייך בדקדוקי רש"י,

אבל בדקדוקי רש"י כתוב וז"ל: דהא ודאי אין לפרש מילת לי כשמושה בכל מקום לקירוב ולדיבוק ויקחו, משום דאין לדבק רק דבר גשמי, והשם ב"ה אינו גוף ולא ישיגוהו משיגי הגוף ואין לו שום דמות וצורה, וכל הברואים צריכים לי' והוא אינו צריך להם לכן קאמר לי.

ולכאוף מכאן משמע שהטעם הוא בשביל שהוא אינו צריך שום דבר מהם ולכאוף זהו מ"ש בסיבה הראשונה שהוא אין צריך לשום דבר?

אברהם ישראל מאנג'ל

קובץ הערות התמימים ואני"ש 770 גליון קו (תשלי"ט)

א. בלקו"ש תרומה ש.ז. מבאר מה שהוקשה לרש"י בפירושו עה"פ ויקחו לי תרומה "לי לשמי", דהמפרשים פירשו דהוקשה לרש"י דאיך שייך נתינה לגבי הקב"ה הלא לה' הארץ ומלואה וגם איך לו דמות הגוף וכו' וע"כ מפרש לי לשמי, אבל מקשה ע"ז בלקו"ש דהרי מצינו לשונות כאלה בפסוקים לפנ"ז "עשר אעשרנו לך" "קדש לי כל בכור" ועוד, ואיך רש"י מפרש שם כלום

17/08/2018

ולכן מבאר בשיחה בס"ה, דהנה פיר' "ויקחו" כפשוטו בנדו"ד הוא שהדבר משתנה מרשות לרשות, שיוצא מרשות הישראל לרשות ההקדש, ופיר' "תרומה" הוא הרמה והגבהה שהדבר מגיע לבעלות גבוהה יותר, שהדבר יוצא מבעלות הישראל ומגיע לבעלות ההקדש, ולפ"ז מלת "לי" היא מיותרת דהנתינה וכניסה לבעלות ורשות ההקדש כבר ישנו בתיבות "ויקחו תרומה", ולכן מפרש רש"י לי לשמי וכו'.

ויל"ע, דהלא גם לפי הביאור בשיחה עדיין קשה מהפסוק קדש לי כל בכור, דהלא גם שם במלת קדש כבר מבואר הכניסה לרשות ובעלות ההקדש ומ"מ מוסיף הכתוב "לי" ואיך רש"י מפרש ע"ז כלום. ועי' לעיל בשיחה ס"ב. ואבקש לבאר לי הענין.

אלי' אוזאן
תות"ל - 770

אוצר החכמה

קובץ הנ"ל גליון רכב (תשד"מ)

בהתוועדות דש"פ תרומה בכיאור פרש"י, בהנחה בלה"ק סעי' ה ט
מבאר - "בהתחלת הפרשה נאמר שנתינת תרומת המשכן צריכה
להיות "לי לשמי", ואילו בפסוק זה נאמר שעשית המשכן
וכליו צריכה להיות "לי" לשמי", ע"כ.

ויש להעיר מלקו"ש חט"ז פ' תרומה א', שמבאר בסעי' ז'

ש"דין פון "לשמי" (בנוגע צו תרומת המזבח עכ"פ) איז ניט
אין דער נתינה - אז דער איד דארף עס געבן "לשמי" - נאר
אין דעם "ויקחו", אין דער "לקיחה" פון די גזברי ההקדש,
אז זיי דארפן עס נעמען פון די אידן "לשמי". ע"כ.

ולפי"ז מובן מדוע כתוב בפסוק "ויקחו לי" ולא "ויתנו
לי", ואף שקושיא המובא בתחיל' סעי' ז' אינו ע"פ פש"מ,
כמבואר בהערה 39 אבל י"ל, שדיוק הנ"ל הוא כן ע"פ פשט,
ויהל"י מובן תיבות "ויקחו לי".

25/08/2018

הת' שניאור לנדא תלמיד בישיבה

התחלת/שנת/ט"ו

בלקוטי שיחות חל"א, תרומה ב', מבאר כ"ק אדמו"ר דע"כ התכלת והארגמן שהביאו בנ"י בנדבת המשכן היה אצלם כבר מן המוכן, דכשיצאו ממצרים לקחו עמם "צמר צבוע בדם חלזון" – תכלת, ו"צמר צבוע ממין צבע ששמו ארגמן" והיינו כמפורש בפסוק שהיה להם הרבה צאן עוד בהיותם במצרים – וא"כ מוכן ולא יפלא שהיה נמצא אצל בנ"י הרבה צמר – כולל צמר צבוע בצבעים שונים והביאו את זה אתם למדבר, היינו שהצביעה נעשתה לפני ציווי הקב"ה על תרומת המשכן, ולכן – כמבואר בתחילת השיחה – הי' דרוש רק לקיחת הגזברים מפני שהי' זה כבר מוכן בשביל התרומה ולכן נא' "ויקחו לי" – על לקיחת הגזברים. וע"ז מציין בהערה *15 וזלה"ק: "ראה לקמן ע' 206 ואילך – באופן אחר (וראה שם ע' 208 ואילך בשיטת המדרש)". עכלה"ק.

ושם בע' 206 (ויקהל ב') מבאר ענין זה באופן אחר, וזלה"ק: "ויש לומר שנדיבות הלב במינים אלו התבטאה בהפעולה והטרחה המיוחדת של בנ"י בנוסף לעצם הנתינה וההבאה – דהרי תכלת אין פירושו שהביאו צמר לחוד וצבע לחוד, אלא "צמר צבוע בדם חלזון"; ועד"ז ארגמן ותולעת שני. ומכיון שלא זו בלבד שהביאו דברים אלו למלאכת המשכן, אלא שטרחו גם לצבוע את הצמר בצבעו המתאים וכו' – הרי זו הוכחה על נדבת לבם ו"רצונם הטוב" בנתינתם לעשיית המשכן". עכלה"ק.

היינו שהצמר לא היו צבוע כבר כשהביאו למשכן אלא שטרחו גם לצבוע את הצמר בצבעו המתאים, שבזה התבטא נדיבות לבם, וזה לא כמו שמבואר בשיחה הא' (תרומה ב')

שהביאו אתם ממצרים צמר שצבוע כבר ולא היו צריכים עוד לטרוח בזה.

וכן ג"כ שם בשיחה הב' (ויקהל ב') מעיר בהערה *28 וזלה"ק: "אבל ראה לעיל ע' 145 וראה שם ע' 143 ואילך". היינו שבשני השיחות שהובא לעיל מציין שבהשיחה האחרת מבואר באופן אחר. ולכאור' שני ביאורים אלו סותרים זא"ז – לפי פשטות הענינים.

והנה בכל א' מהשיחות מקשה כמה שאלות על פרש"י שם ומתרץ עליהם, ובכל שיחה מבאר באופן אחר, כנ"ל, וא"כ צלה"ב איך יתורצו כל השאלות של השיחה האחת לפי השיטה דהשיחה האחרת.

ובשורות דלקמן ננסה לישב – בדא"פ – חלק מהקושיות שמתעוררות על כ"א מהשיחות מהשיחה השני'.

בנוגע לשיחה הב':

הנה בנוסף לכל השאלות שמקשה בשיחה הא' (שטעונים ביאור לפי השיטה שבשיחה הב') יש קושיא עיקרית. דהנה בשיחה הא' 143 מוכיח מזה שכתוב בפסוק הלשון ויקחו לי, ולא הלשון ויתנו לי הוא מפני שמדובר על לקיחת הגזברים שלוקחים מה שכבר מוכן לגמרי ביד הנותן בשביל תרומת המשכן. ולכאור' לפי ביאור דשיחה הב' שהמנדבים עצמם צבעו הצמר לאחר שנצטוו ע"ז, היינו שלא היה זה מוכן בידם בשביל לקיחת הגזברים בשעה שנצטוו אלא שהיו צריכים עדיין לצבוע הצמר בטרחא מיוחדת – א"כ הדרא קושיא לדוכתא, מהו הלשון דויקחו דלכאור' הול"ל ויתנו?

ויש לתרץ קושיא זו ע"פ מה שמביא בשיחה הב' בסעיף ה', ששם מביא פרש"י עה"פ ויקחו לי תרומה, וזלה"ק: "והנה רש"י פירש (עה"פ ויקחו לי תרומה) "תרומה, יפרישו לי מממונם נדבה", דהיינו שעוד לפני נתינת הנדבה להגזברים צ"ל הפרשת הממון (אצל הבעלים) לה'. ועפ"ז מסתבר, שגם מעשי ההכנה (הדרושים כדי שהדברים יהיו ראויים לנדבת המשכן) צריכים להיות "לשמי". עכלה"ק.

וע"ז מציין להערה 33, וזלה"ק: "ובפרט ע"פ פי' לבוש האורה ר"פ תרומה שם. "והיינו שמדגיש שמ"ש בפנים שגם מעשי ההכנה צריכים להיות "לשמי" יובן בפרט ע"פ פי' לבוש האורה.

ופירוש זה דלבוש האורה מבואר בלקו"ש חט"ז ע' 286 הערה 23, וזלה"ק: "לכאורה י"ל דהפירוש ברש"י "תרומה, הפרשה יפרישו לי כו" הוא המשך באותו הד"ה "ויקחו לי תרומה". ולכן בתחילה מפרש תיבת "לי – לשמי", ואח"כ מפרש "תרומה – הפרשה". ולאח"ז ממשיך פי' הענין "יפרישו לי כו" – ע"ד מ"ש בלבוש האורה כאן עה"פ ("וזה"ק מה היא הלקיחה שנופל עליו לשון לי הוא הפרשה ר"ל בעת שלוקח ומפריש מכיסו מממונו נדבה תהי' אותו הלקיחה וההפרשה מכיסו לשמי כו"), אבל לפי"ז הוצרך רש"י לומר "יפרישו לשמי". ומזה שכתב רש"י "יפרישו לי כו" מוכח קצת, שהוא פי' בפ"ע בתיבת תרומה, ופי' "לי – לשמי" בהפסוק הוא ענין בפ"ע, כדלקמן. עכלה"ק.

נמצא שישנם ב' אופנים בביאור דברי רש"י: א) פי' לבוש האורה: "יפרישו לי" כו' קאי על "ויקחו לי" שהפירוש דתיבת ויקחו הוא על ההפרשה דהתורם, ולא על לקיחת הגזברים. ב) פי' כ"ק אדמו"ר בהשיחה דחט"ז: "יפרישו לי כו" קאי על "תרומה" – שמזה שכתב רש"י "יפרישו לי כו" מוכח שהוא פי' בפ"ע בתיבת תרומה.

והנה לפי"ז היה נראה לבאר קושיא הנ"ל, שבשיחה הב' מפרש התיבות "ויקחו לי" כפי' לבוש האורה דאז נמצא שאין שום משמעות בפסוק שהדברים שנדבו למשכן היו כבר מוכנים ללקיחת הגזברים עוד לפני שנצטוו לתרום אלא שהכינוהו לאחר ציווי הקב"ה. אולם לכאן קשה קצת לפרש כן שהרי המסקנא לפועל בהערה הנ"ל הוא שמוכח קצת שלא כפי' לבוש האורה (אף שלאידך גיסא בשיחה הב' מצויין בהערה 33 לפי' לבוש האורה).

אבל באמת אינו קשה שהרי בלקוטי שיחות חכ"א – תרומה א' – ע' 148 מבאר שמשמעות תיבת תרומה הוא שהאדם מפריש, ולא שהמורם מגיע לרשות הקדש, וזלה"ק: "דער פירוש ותוכן פון וואָרט "תרומה", וואָס איז, אדרבה, מדגיש (ניט די השראת

והמשכת אלקות במקדש וואָס קומט מצד למעלה, נאָר) דאָס וואָס דער מענטש טוט אין דעם; און נאָך מער: אין וואָרט "תרומה" (ניט "מקדש") איז אפילו ניט מרומז ווי די נדבת המשכן "קומט אָן" און ווערט דעם אויבערשטנס, נאָר בלויז די הפרשת האדם". עכלה"ק.

ועל זה מציין שם להערה 18, וזלה"ק: "כפרש"י עה"פ ד"ה תרומה "הפרשה" והמשך בפרש"י: "יפרישו לי ממנום נדבה", היינו כפי הכתוב "ויקחו לי תרומה", וכהמשך (וסיום) לפירושו "ויקחו לי תרומה – לי לשמי". וראה בארוכה לקו"ש חט"ז ע' 248 ואילך". עכלה"ק. היינו שמפרש שם בפשטות בדברי רש"י אותו הפי' של לבוש האורה (שויקחו לי פירושו הפרשה מצד האדם) בלי אפי' לציין המקור לזה, וא"כ יש לומר שהביאור בשיחה הב' – שלאחר ציווי הקב"ה על תרומת המשכן הם היו צריכים לטרוח בצביעה וכיו"ב – הוא כפי' לבוש האורה ש"ויקחו לי" הוא מצד הנותנים.

בנוגע לשיחה הא':

כ"ק אדמו"ר בשיחה הב' מוכיח דבתרומת המשכן היה צריך להיות נדיבות לב מיוחדת, דכללות נדבת המשכן (כולל התכלת וארגמן) היה ככפרה על חטא העגל שצ"ל בזה נדיבות לב מיוחדת (להדגיש) היפך נדבתם להעגל, וכמודגש בכתוב שבכל הנתינות היתה נדבת לבם של בני" – "כל איש אשר נשאו לבו וכל אשר נדבה רוחו וגו'". ולביאור שבשיחה הא' שלא טרחו בזה במיוחד שהצמר היה כבר צבוע עוד ממצרים – צריך להבין במה היא נדיבות הלב?

ואולי אפ"ל דלפי השיחה הא' הנדיבות לב מתבטאת בענין אחר כמבואר בהמשך שיחה הב' – ע' 207 – שההוכחה שההכנה היתה לשמה היא מזה שכ"א שהיה לו מדברים אלה שנא' בפסוק (אפי' רק א' מהם) הביאום למשכן והביא כל מה שהיה לו מדברים אלו שבזה התבטא נדיבות לבם, וא"כ אפ"ל שלפי שיחה הא' בזה מתבטא נדיבות לבם משא"כ לשיחה הב' הנדיבות לב מתבטאת בטירחא המיוחדת דצביעת הצמר וכו' כנ"ל.

ועוד קשה לכאור' על הביאור שבשיחה הא', הקושיא שמקשה
בתחילת שיחה הב' על פרש"י – שמכיון שרש"י מאריך וכותב
(כמעט) כל המינים למה דילג רש"י והשמיט מהכתוב ב' מינים
(תיבות) "ושש ועזים"? בשלמא להשיחה הב' מובן מדוע משמיט
ב' מינים אלו כמבואר בהמשך השיחה – שרש"י הזכיר דווקא את
המינים שיש בהם טרחא והכנה מיוחדת שבזה מתבטא הנדיבות
לב, אבל בשש ועזים שאין בהם הכנה וטירחא מיוחדת לכן לא
הזכירם. אבל להשיחה הא' שהנדיבות לב אינה ע"י הטרחא
המיוחדת אלא ע"י שהביא כל מה שהיה לו ממינים אלו (כנ"ל),
א"כ הדרא קושיא לדוכתא למה משמיט רש"י "ושש ועזים" –
מהו ההכרח להשמיטם?

ויש לומר על שאלה זו – בדא"פ – דהשיחה הא' יגרוס
כהגירסא שבדפוס השני דפרש"י (ד"ה "וכל אשר נמצא") שמובא
בסוף שיחה הב' בהערה 30 וזלה"ק: "ולהעיר שבדפוס שני
דפרש"י ליתא התיבות "או עורות אילים או תחשים", ובמקום זה
אי' רק וגו'". עכלה"ק. היינו דלגירסא זו אין התיבות "או עורות
אילים או תחשים" ובמקום זה איתא רק "וגו" ז"א שרש"י באמרו
"וגו" כולל שש ועזים ועורות אילים ותחשים, ולכן כמו שלא
פירט את עורות אילים ותחשים כך לא פירט ג"כ שש ועזים, כי
לא צריך לפרט את כל המינים.

והנה בשיחה הב' בע' 209, כותב וזלה"ק: "משא"כ לפרש"י
החיוב ד"לשמי" הוא דין במעשה הגברא, דכיון שעשיית המשכן
קשורה עם כפרת חטא העגל (שבו הי' ניכר שויתר להם הקב"ה על
מעשה העגל כנ"ל), לכן הוצרכו שנדבתם לה' תהי' "לי – לשמי"
(היפך נתינתם לעגל הזהב)". עכלה"ק, וצלה"ב דלשיחה הא'
שהיה זה צמר צבוע כבר עוד מהיותם במצרים אין כאן הענין
דלשמה מצד הגברא, שהרי לא הכינו והפרישו זאת לשמה, ולא
מצד החפצא – שהרי לא הכינו והפרישו החפץ ע"י טירחא מיוחדת
– לשמה. א"כ צ"ל היכן מתקיים כאן החיוב דלשמי.

ויש לבאר ע"ז ע"פ המבואר בלקוטי שיחות חכ"ו ע' 264
בענין החרטה של בני" והכפרה על חטא העגל, וזלה"ק: "ווי אזוי

האַבן אידן מיט דעם (בנין המשכן) ארויסגעבראַכט זייער חרטה גמורה אויף דעם חטא העגל – דערמיט וואָס אַנשטאַט דעם זהב וואָס זיי האָבן פריער געגעבן מיט זריזות צוליבן עגל, האָבן זיי איצט געגעבן זהב מיט נדיבות לב יתירה פאַרן בנין המשכן, כדי ס'זאל זיין די השראת השכינה ביי זיי – ושכנתי בתוכם (היפך פון דעם חטא העגל). און ווי זיי האָבן טאַקע בפועל אַרויסגעוויזן די גוואַלדיקע זריזות און נדבת הלב צו מלאכת המשכן, ווי דערציילט אין די פסוקים ובארוכה במדרשי רז"ל, ביז אַז ס'איז געווען "מרבית העם להביא מדי העבודה למלאכה", און "המלאכה היתה דים גו' והותר". עכלה"ק.

10/08/2018

והיינו שאפי' בלי הלשמה של הגברא מתכפר להם על חטא העגל ע"י ה"גוואַלדיקע זריזות און נדבת הלב". וא"כ מובן דלפי שיחה הא' לא צריך להגיע להלשמה דהגברא כדי לכפר על חטא העגל, אלא שכפרתם הוא ע"י זריזות זו, וכפי שמציין בשיחה הא' גופא – בהערה 13 – לביאור זה דחכ"ו.